

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

10. Dispositio circa Bona Ecclesiastica est penes Principem Saecularem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

populus applaudebat dicens. Crucifige, Crucifige, & non habemus Regem, nisi Casarem, id est vitia sequimur, non virtutes: Epicurum non Christum, Jovinianum Lutherum non Apostolum Paulum. Quod multi acquiescant sententia tua, indicium voluptatis est: non tamen te loquentem probant, quam suis favent vitiis. In Circulis Platearum quotidie victus hariolus stultorum nares verberat, & obtorto fuste dentes mordentium quatit, nec tamen deest, qui semper possit induci, & pro magna sapientia deputas si plures porci post te currant, quos Gehenna succidia natrias?

PROPOSITIO X.

Dispositio circa Bona Ecclesiastica est penes Principem Seculare.

§8. **H**Æc assertio ex Principijs ex adverso superius positis efficaciter sequitur, si enim Princeps jure divino sit simul Episcopus, utique hæc dispositio circa bona Ecclesiastica ad ipsum spectabit: Sed modo non solum dispositionem, verum & **Dominium Bonorum Ecclesiasticorum Principi-**

Principes hoc nequam sæculo sibi viâ facti Juris
 arrogant : Acatholici dum expulsis Archi- maric
 Episcopis, Ecclesiasticis , Religiosis in od ac der
 um Religionis tot ArchiEpiscopatus Ab vocat
 batias & Monasteria viâ facti sibi incorpe nedi
 rarunt , arbitantes nimirum obsequium pore
 præstare Deo, si Papistas , maxime Religio naster
 sos & Monachos persequerentur, eosque omnil
 Deum ac Sanctos quibus dicata sunt Boni S. Au
 privarent. Catholici verò, dum ad auger dicto in
 dum ditiones suas ; Jurisdictiones, Privile fert R
 gia, Bona Monasteriorum sub larvâ ratio Joann
 nis status invadunt. Roma

59. Pro quo sciendum est Fundatorum eo qu
 ArchiEpiscopatum Episcopatum, Mon tuit, c
 steriorum, ea in honorem Dei, & certi stravit
 cujus Sancti erexisse, simulque sub intermi gatis L
 natione divini Judicij, & maledictionis acce 60.
 næ intentionem suam sanxisse , ut certi ait jam
 Ecclesiastici, cum suo Archi-vel Episcopo et si hi t
 vel Religiosi E. G. S. Augustini, Benedicte altaria
 Dominici &c. cum suo superiori Regulat rum er
 Deo sibi & proximis inibi viverent, divinas lebran
 que laudes nocte dieque decantarent: addi mentis
 tis ex liberali donatione Bonis, Privilegijs & Christ
 Juris-

Jurisdictionibus : Taliaproinde Bona Pri-
 mario Deo , secundario Sancto vel Sanctis
 ac denique certis personis donata sunt:hinc
 vocata Patrimonium Sanctorum *Petri, Be-*
nediti &c. sic *Henrici IV.* Imperatoris tem-
 pore Comes *Adalbertus Hirsangense Mo-*
nasterium & ipsum locum *Hirsangiam* cum
 omnibus appertinentijs ex toto super altare
S. Aureoli tradidit Domino Deo & *S. Bene-*
dicto in potestatem & proprietatem , ut re-
 fert *Romanus Haij in Astroinext. q. 1. n. 58.*
Joannes Patritius Romanus teste Breviario
 Romano ad diem *5. Augusti* Matrem Dei,
 eo quod liberis careret , Hæredem insti-
 tuit, quod sibi placitum cœli Regina mon-
 stravit, dum in honorem sui ex bonis sibi le-
 gatis Ecclesiam ædificari voluit.

60. *Pleni sunt his Catholicorum libri, ut*
ait jam citatus Haij, in horto Crusiano n. 444.
etsi hi tacuerint lapides clamabunt, plena sunt
altaria, sive templa ea cum primis, quæ sancto-
rum erga morbos beneficiis ac virtutibus ce-
lebrantur, hujusmodi Donariis, cereis, Para-
mentis, calicibus &c. quorum Dominium
Christiani pijq; homines à se penitus abdicant-
 tes

tes

res quadam juris fictione in proprietatem
potestatem omnimodam hujus illiusve Sancti
vel materialis Ecclesie in ipsorum honorem,
nominis invocationem consecrate toto affectu
transcribunt: & idem de terris, ac Bonis
mobilibus dicendum. Verum autem earum
rum & immediatum Dominium in eos tran-
fertur, qui tali Ecclesie deserviunt.

Quæ si ita sint, mirum non est, Deum
pius tam graviter in Direptores, usurpa-
res, aut quomodolibet Everfores Bonorum
Ecclesiasticorum, animadvertisse. Plena
sunt historia Ecclesiastica exemplis Prince-
pum, Ducum atque militum, quos ob vio-
ta templa, & raptas Ecclesie facultates,
trix Dei manus secuta est. Inter quos sit.

61. Primo: Julianus Apostata Julianus
avunculus, & defectionis socius: is enim
cum antiocheno templo sacra vasa sacra-
ge abstulisset eaque cum Imperatoris the-
sauro junxisset, repente sævo morbo cor-
ptus, visceribus putrefactis, totoque corpo-
re vulneratus ebullientibus etiam & sceler-
tam carnem depascentibus vermibus,
tandem non per solitos meatus, sed per

blasph

blasphemum egredientibus excrementis, fordibusque ventris miserrime perijt.

Felix Imperatoris quæstor & Juliani jam dicti in spoliando templo adjutor: ruptâ venâ cum sanguine animam evomens, celeriter extinctus est, æternæque morti traditus. Ita Petrus Ribadineira in suo Principe Politico Christi. lib. 1. cap. 37.

62. Non absimilis fuit Leonis IV. Imperatoris Constantinopolitani exitus, qui cum coronam auream prætiosissimam ab Heracleo Imperatore templo S. Sophia dicatam, cui præter alias gemmas pretiosissimas & inestimabilis erat insertus carbunculus abstulisset, & suo capiti imposuisset: subito pestilens inflammatusque natus est in capite tumor, quem carbunculum vocant, eoque & extinctus est: ut refert Sigebertus in Chron. Anno 781.

63. Narrat Gregorius Turonensis post spoliatam & incensam à quibusdam militibus in Agemiensi oppido basilicâ S. Vincentij Martyris, eos tam acres Sacrilogij sui pœnas luisse, ut alijs ambustæ manus fumum emitterent, alios correptos & altis vocibus

I

cibus

cibus S. Martyrem in clamantes Dæmon
discerperet: alij sibi ipsis manus inferrent,
& propriis se vulneribus conficerent. *Greg.
Turon. lib. 7. hist. Francic. cap. 35.*

64. *Trithemius in Chronico Ducum Ba-*
varia author est, nonnullis divinitus Patef-
ctum, *Dagobertum Gallia Regem*, quod Ec-
clesias partim expilasset, de impiâ hac usur-
patione ante divinum tribunal postulatum
fuisse; & *Carolus Martellum* summâ forti-
tudine ducem, *Pipini Patrem* & *Caroli Ma-*
gni Imperatoris Avum suppliciiis æternis ob
idem scelus destinatum. Addunt alij S. *Ere-*
cherium Aurelianensem Antistitem iussisse
sepulchrum ejus aperiri, nihilque aliud in eo
inventum præter aspectu deformem in-
tata magnitudinis serpentem.

65. Prætereo hic *Gundericum Vandal-*
orum Regem, *Agilum Gothorum*, *Vrrac-*
Alphonsi Regis VI. filiam, aliosque quam plu-
rimos Bonorum Ecclesiasticorum invalu-
res & Direptores gravissimis pœnis, ut
istoria loquuntur, animadversos. De *Com-*
Cabilonensi narrat *Petrus Emilius*, fide-
rerum Gallicarum scriptor. *Fama ait*

bris est, Cabilonensem Comitem dum frequenti
Procerum convivio Epularetur, ab ignoto
quodam in equo præ foribus sedente evocatum
exisse, coactumq; è vestigio equum conscen-
dere, è conspectu procul raptum, nec deinceps
usquam apparuisse. Idem de alio Comite
narrat S Petrus Cluniacensis.

66. Genebrardus in Chron. Anno 995. &
alij Gallicarum rerum scriptores affirmant
causam cur Deus ablatam Gallici Regni co-
ronam stirpi Clodovei, qui Primus è Gallia
Regibus Christo nomen dedit, in Caroli
Magni familiam transmiserit; non postre-
mam fuisse, quod hujus Nepotes & Poster-
i indiligenter Ecclesie bona & facultates ad-
ministrassent.

Sed his non attentis, quid modo frequen-
tius tam apud Catholicos quam Acatoli-
cos Principes, quam invadere Bona Eccle-
siastica? Acatolici in tot Episcopatum,
Monasteriorum & Bonorum Ecclesiastico-
rum occupationibus Imperatoris donatio-
nem vel cessionem, jus Belli, & quod in me-
liorem usum sublatâ superstitione Papista-
rum v. g. in Hospitalia, & studiorum semi-
naria

naria à se sint conversa : Catholici verò
 necessitatem publicam vel quod inconveniens
 judicent, Religiosos paupertatis voti
 adstrictos Dominia, jura Regalia, vel his
 nexa Jurisdictionalia habere, prædant
 Vix ullum est Monasterium Germaniæ
 mendicantium excipias) quod ex sua
 mævâ foundatione non fuerit aliquibus Ju-
 risdictionalibus V. G. Jure gladij, primæ
 stantiæ, mero vel mixto imperio donatum
 sed bellis ingravescentibus coacti sunt Præ-
 lati Advocatos, vel Protectores, Principes
 aliquos vicinos suscipere, hæcque prima
 fuit paulatim in jura Monasteriorum & Be-
 norum Ecclesiasticorum serpendi, ut nec
 immerito in Capitulatione moderni Imp-
 ratoris *Leopoldi I. n. 9.* omnia nova Protec-
 toria sint vetita: sub prætextu enim Advoca-
 tiæ & protectionis quidquid licitum
 putaverunt in locis suæ advocatiæ & protec-
 ctioni conceditis.

67. At jam allegati prætextus nequaquam
 quam invasores in conscientia securos re-
 dunt, quo minus Bona sic occupata, illis
 quibus immediate fundata sunt, restituantur
 obligati

obligentur: Fundatoris enim voluntati in omnibus obsequendum esse, & lex divina & naturalis dicitur: *Impium enim est, & inhumanum, facere contra voluntatem testatoris, etiamsi fiat distributio ad pios usus soc. in jun. const. 128. vol. 1. & Hug. in cons. 328. n. 5. neque oportet de ejus voluntate argumentari, qui ne id facere possemus, indicium nobis suae voluntatis reliquit Mantica lib. 3. tit. 6. de conject. ult. vol. quinimo ad unguem impleri debet ultima voluntas, adeo, ut relicta ad certum non possint etiam in meliorem usum ab Executoribus commutari: Natta. Cons. 7. Lapis alleg. 86. praesumitur enim quis durare in eadem voluntate in qua decedit. C. majores de babt. Abbas in cap. precatium de precar. n. 6. Haecque ex eo oriuntur, quod Summus Pontifex & Romanorum Imperator, ut ait Fillucius tractat. 44. de alien. bon. Eccles. n. 74. & cap. 3. n. 45. tam ex officio, quam ex contractu cum ijs, qui Bona Ecclesiae reliquerunt, obligati sunt lege divina & naturali tam illis fundatoribus, quam ijs, in quorum emolumentum relicta sunt, non alienare, quam ut illorum voluntate permitti probabiliter praesumi possit: Non potest*

test autem, ut inquit Petr. Ant. de Petr. à v. 1. de Jure quas. non toll. cap. 32. n. 88. Princeps venire contra contractum, vel pactum, quia Jus Naturale, quod non potest tolli, nisi contingat illud tendere in damnum publicum. L. cap. 24. n. 198. tanta ait potentia non est Princeps, ut possit extinguere Jus Naturale. Vnde Jus quæsitum, de Jure gentium medianon tractu non potest tolli per Principem de plene iudine potestatis.

69. Non potuisse autem nec posse Imperatorem Romanum, vel quemcumque Principem Sæcularem de Bonis Ecclesiasticis quidquam disponere, ea ve alienare, etiam Lutheranorum ante hac opinio fuit, sed post ad defendendam tot Bonorum Ecclesiasticorum ad se factam translationem Imperatore faciunt Summum Pontificem Vicarium Christi, successorem Petri, & Episcoporum omnium Antesignanum, à quo omnis potestas Episcopalis, ut à fonte dimanet, quod à Sancto Athanasio merito abominatio desolationis est appellatum; quæ absurditatem advertit etiam & refutat Martinus Wefenbecius citans Hieronymum

ipsum esse universa. Respondit Sanctus vir & Episcopus, Nec mihi fas est tradere, nec tibi Imperator expedit accipere: Domum privam nullo potes jure temerare, Domum autem Dei existimas auferendam? Noli te gravare Imperator, ut putes te in ea, quae divina sunt, imperiale aliquod jus habere. Noli te extollere, sed diutius vis Imperare, esto Deo subditus: scriptum est, quae Dei Deo, quae Caesaris Caesaris. Ad Imperatorem palatia pertinent, ad Sacerdotem Ecclesiae, publicorum illis moenium commissum est non sacrorum. Et habentur haec omnia in cap. Convenior. 23. q. 8. ubi ponuntur haec verba Ambrosij: Si ergo Imperator non potest jubere sibi tradi Ecclesias, si vult esse Catholicus, quomodo inferiores à Caesare subditi ejus hoc possunt.

71. Schurpfio & Wesenbecio accedit Ernestus Cothmannus, ut in ore duorum vel trium Testium stet omne verbum. Hic in Academia Rostochiensis Juris Professor Primarius Consil. 100. n. 20. & 34. vol. 2. Admodum ait pie ac proclare Divus Ambrosius Basilicam ad Imperatoris Mandatum tradere jussus non timuit, & magno respondit. Nec mihi fas est

tradere nec te accipere Imperator expedit &c.
 Quibus verbis gravissimis Author testatum
 facit res Deo, Ecclesie & pauperibus mancipa-
 tas contrectantem in eam Decalogi partem
 graviter delinquere, qua furtum fieri severe
 vetat. Quid verò dicturum fuisse putamus S.
 Ambrosium si in hæc tempora incidisset? Quid
 si vox illa clamantis hodiernos mores nostros
 inspiceret & contemplaretur? Quemadmo-
 dum Herodi in faciem dicebat: Non licet tibi
 filiam fratris uxorem ducere, utiq; nunc quo-
 que exclamaret: non licet tibi res Deo, Ecclesie
 & pauperibus dicatas possidere, & in usus tu-
 os convertere Sed obiit Ambrosius & vox cla-
 mantis obmutuit, vel certe raucedine sic est af-
 fectâ, ut sonorum sonum non edat, & hoc est,
 quod hodie dici & deplorari solet, paucos esse
 Joannitas. Et si res hæc exemplis illustranda &
 decidenda sit.

72. Quis est, qui ignoret Balthasa-
 rum Regem Babilonicum cum vasa aurea &
 argentea, quæ Pater ipsius Nabuchodonosor ex
 templo Hierosolymitano abstulerat, proferrî &
 belluationi dicari juberet istius Sacrilegij sui
 sum Blasphemiam conjuncti poenas presentissi-

mas & gravissimas dedisse, & vasorum Sacrorum abusu vita ac lucis usum amisisse, & ut Babilone captâ Chaldaorum & Assyriorum Monarchia ad Medos, & Persas transferretur impietate suâ effecisse & procurasse? Quis est qui in memoriâ non habeat, vel saltem revocare in mentem, non statim queat Regis hoc Exemplum contrarium, qui collationibus & donis piorum templum Dei instaurans, & quod ex pecuniis largiter erogatis reliquum fuit, pro Domo Domini & pro Ministerio vino in vasa aurea & argentea expendit, & Dei auxilium longo tempore praesertim quoad Josada consilio uteretur, ejusq; monita sequeretur est expertus: Quorum exemplorum alterum poenae atrocitate, alterum praemiorum expectatione Principum, aliorumq; qui praedia & redditus Dei & Pauperum possidem, commovere, & ad meliorem mentem incitare & ad eorum, quae propriâ vel praefectorum Ministrorum arte & opera, quoquo modo dilata vel interversa sunt, largam spontaneam & hilarem restitutionem inflectere certo debebat.

73 Parùm certè emolumentî imò plu
detr

detrimenti Ecclesiasticorum bonorum direptoribus, inuasoribus, vastatoribus, ex iisdem accedere: & antiquæ historiæ, & quotidiana docent experientiæ. Stantibus adhuc sub *Henrico Octavo* omnibus in *Anglia* Monasterijs Pseudo Evangelici teste *Sanderolib. 1. de schismate Anglicano* jactabant neminem in *Anglia* pauperem deinceps fore si semel claustra sacra diriperentur, & thesauri quibus Abbates incubarent, prædiaq; & agri quibus pauci jam monachi alerentur, in manus plurium devenirent: sed contrarium rei probavit eventus: licet enim tempore hujus *Henrici* prius Ecclesiæ Catholicæ defensoris, de post lupi & vastatoris.

Millia dena unus templorum sustulit annus

Omni tamen Regum suorum antecessorum fuit pauperrimus, & unicus ipse plura tributa, & vectigalia civibus suis imposuit, quam omnes simul Reges, qui per quingentos annos ante se fuerant: & sub ipso ubi ante direptionem bonorum Ecclesiasticorum erat unus pauper, & mendicus, de post viginti reperti sunt: non obstante quod

teste *Nicolao Hapsfeldio* ad calcem historię Anglicanę annuus valor Ecclesiarum ad 320180. libras sterlingas quę in florenis conficiunt decuplum amplius: cū unaqueque libra Sterlinga contineat florenos decem se extenderet: Deo nimirum detestante direptionem bonorum sibi consecratorum.

74. Optime proinde dixit *Sinnichius* in suo nunquam latis laudando *Saule Exregi lib. 1. cap. 56. §. 252.* Ecclesiastica bona non male assimilari tinea exedenti pannum, carici consumenti lignum, rubigini erodenti ferrum. Et *Klockius de Arariol. 2. cap. 83. n. 10. & 11.* comparat pennas aquilarum de quibus refert *Plinius*: ab ijs mixtas aliarum alitum pennas aduri, ac devorari. De lupinis fidibus referunt alij: quod si cum ovinis in unā cheli intendantur, ea intervertere occultā quādam vi naturę, juxta versus in præfenti materiā applicatos.

Fabula prisca refert, aquile si penna propinquat Penne (quod est mirum) junctas absumere pennas.

Sic & chorda lupi, chordas prædatur ovillas.
 Non aliter bona sacra bonis si quando prophanis
 Miscentur; contra fas & jus omnia perdunt,
 Extremumq; malum raptoribus insuper ad-
 dunt.

Vultur ex altari carnes, & carbones surre-
 ptos nido inferens, & nidum, & pullos ex-
 ussit. Sic Harpijæ & vultures isti qui bona
 Ecclesiastica per vim rapiunt, eadem non
 commodo, sed exitio sibi fore experientur:
 juxta vulgatum illud *Wassengut Nassengut/
 hat Adlers Feddern/ es kombt nicht auff den
 dritten Erben: & iterum, Kirchengut hat
 eisene Zähne / es frist eins mit dem andern
 hinweg.*

75. Quod verò nostri Adversarij tot ho-
 norum Ecclesiasticorum occupatores, se
 excusent, & per talem invasionem & occu-
 pationem in meliorem usum abolitâ super-
 stitione papistarum esse translata præten-
 dant, duplici supposito laborat: primò quasi
 à quovis possint bona contra mentem fun-
 datorum in alium usum ex erronea sibi ima-
 ginata conscientia transferri, cujus contra-

rium num. 67. ostensum est. Secundo quod
 melior sit usus in quem translata sunt, quo
 falsissimum & merum hæreticum figmen-
 tum est, ab omnibus etiam hæresiarchis eo-
 rumque asseclis in omnem æternitatem non
 probandum. Ut præteream latens sub his
 principijs pestilens venenum & periculo-
 sissimam pro papistis consequentiam, posse
 nimirum adhuc quæ illis supersunt Ecclesia-
 stica bona, sub eodem nequissimo, papisti-
 cæ superstitionis prætextu invadi & occupa-
 ri. Sed quid si aliquando alter novus *Lutherus*
ius exurgat & Antecessorem ejusque Asse-
 clas superstitionis arguat & injuste dure-
 ptæ per pœnam talionis Deo permittente
 reciproce tollat? nisi justitia exigente pro-
 ribus quibus sub interminatione divini ju-
 dicij & maledictionis æternæ legata erant
 dominis Deus Opt. Max. ut pie creden-
 dum ea restituere maluerit. Ridendum quo-
 que quod magnum putent se apud Deum
 fecisse si loco Celeberrimi Monasterij pau-
 cos redditus pro sustentatione pauperum
 studiosorum, aliis sibi incorporatis impe-
 dant: scilicet magni meriti est, ex ablati-

Pet
 ex
 do
 cip
 um
 nec
 rum
 nem
 lice
 ad t
 lite
 scri
 fini
 tes
 ter
 suis
 Pa
 77.
 ij de
 Pet

Petro vestimentis calceos nudipedi Paulo ex singulari commiseratione & liberalitate donare.

76. Experiuntur proh dolor plures Principes, tam A- quam Catholici, fortunam Deum & omnia sibi quodammodo adversari: nec cogitant id à vindice Dei manu bonorum, & jurium Ecclesiasticorum invasionem & detentionē punientis procedere: qui licet quandoque talibus injustis invasoribus ad tempus, ob quædam eorum opera moraliter bona ut justitiæ administrationem, misericordiæ exhibitionem, &c. bene esse finit: cum tamen completæ fuerint iniquitates *amorh-* eorum auferentium, & sufficienter puniti à quibus ablata sunt: postliminio suis legitimis hæredibus ea sciet restituere.

PROPOSITIO XI.

Pacta cum Hæreticis nequaquam servanda.

77. **C**ommune est omnibus Hæreticis quod Catholicis imponant, quasi ij doceant Hæreticis, qui fidem Deo in Baptismo